

MIHAI STINGHE

Oliviu Boldura și Mihai Lupu

O dată cu trecerea anilor dar parcă prea devreme s-a mai dus la Domnul, întru cele veșnice, unul dintre colegii noștri restauratori, Mihai Stinghe. Născut la 29 decembrie 1951 dintr-o familie de vechi ardeleni din Brașov, dintre care bunicul, Nicolae Stinghe, fost preot la biserica „Sf. Nicolae” din Schei, a avut de suferit pentru activitatea sa militantă pentru Marea Unire de la 1 Decembrie 1918.

Deși a vorbit mai rar despre părinții săi, tatăl, Florin Stinghe, a fost chirurg în Brașov iar mama, Neaga Stinghe, profesoară de limbi străine. Pe fondul acestei moșteniri, fiind una din familiile de seamă din istoria orașului Brașov, Mihai s-a simțit atras de domeniul artei urmând cursurile Liceului de Arte Plastice din Brașov și mai apoi Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu” din București, secția Pictură, unde i-a avut ca profesori pe maeștrii Alexandru Ciucurencu și Gheorghe Șaru.

Evoluția ulterioară a regretatului nostru coleg Mihai Stinghe a fost constant ascendentă, fiind preocupat de formarea și perfecționarea sa ca restaurator.

Acoperind un spectru larg al componentelor artistice, începând cu pictura în ulei (pe pânză, lemn, carton) în cadrul Muzeului Național de Artă al României, Mihai a urmat diverse studii post universitare și specializări în domeniile restaurării picturilor murale și a iconostaselor, obținând atestatele corespunzătoare în cadrul Patriarhiei Române și al Ministerului Culturii.

Din experiența acumulată se cuvine să amintim o bogată activitate de muzeologie practică la Brașov, pentru ca apoi să abordeze domeniul restaurării în colectivul Muzeului Național de Artă al României unde, pe lângă lucrările specifice din atelier, s-a întâlnit și cu o inedită intervenție de conservare a picturii murale de pe plafonul din Casa Vernescu.

Din întâlnirile noastre profesionale am apreciat în mod deosebit spiritul său inventiv și inteligent, adaptat la exigențele impuse de diversitatea intervențiilor cum au fost cele de la „Schitul Bordești” - Vrancea, unde a extras unele fragmente de pictură înainte de consolidarea bisericii, pentru ca apoi, având simțul responsabilității, să le depoziteze timp de doi ani într-un apartament personal în așteptarea unei finanțări care nu a mai avut loc. Fragmentele au fost readuse la biserică, unde se păstrează și astăzi, într-o baracă.

O impresie deosebită ne-a lăsat restaurarea de un înalt nivel profesional a picturilor murale de la Mănăstirea Agapia, realizate de Nicolae Grigorescu în tehnica ulei, prin care a urmărit, împreună cu soția sa și cu Gheorghe Pătrașcu o finalizare în respectul actului artistic original. În același context se poate aprecia și restaurarea picturilor murale de la Biserica Mănăstirii Râșca, autor Stamatelos Kotronas 1554.

Mihai era sufletul echipei, mereu optimist, jovial, totodată serios și cu o putere de lucru debordantă. Ne aducem cu plăcere aminte de remarcă făcută de exigentul istoric de artă Alexandru Efremov, care, întrebat odată la o comisie ce părere are despre Mihai Stinghe a spus: „lucrează repede și bine”, lucru foarte rar întâlnit la cel care a coordonat șantierul de restaurare de la Mănăstirea Humor, din partea DPCN, în anii '70.

Mihai rămâne în sufletele și inimile noastre ca o lumină fericită și bucuroasă pentru tot ce a făcut.

Cu pioasă prețuire față de cel ce a fost un soț admirabil, un tată minunat și prieten de nădejde.

Prezentăm lista impresionantă a contribuțiilor prin care Mihai a demonstrat că nu a trecut indiferent pe lângă patrimoniul românesc aflat în suferință¹.

PERFEȚIONARE PROFESIONALĂ

1997-1998 Probota – șantier UNESCO – restaurarea și conservarea picturii murale de la Mănăstirea Probota.

1998 Programul Raphael – metode și tehnici de întreținere și conservare a marilor suprafețe arhitecturale – Ecole D'Avignon – Franța.

PARTICIPARI LA SIMPOZIOANE

1998 International Academic Projects PROFESIONAL DEVELOPMENT PROGRAME

Courses in the Conservation of Cultural Property & Archaeology

1998. Agapia – prezentarea lucrărilor de restaurare efectuate asupra picturilor murale interioare (sec. XIX).

EXPOZIȚII DE RESTAURARE

1985 „Restaurare – Știință și Artă”, Brașov – organizator OJPCN Brașov.

PREMII

1999 Premiul Uniunii Artiștilor Plastici pentru restaurarea picturii murale de la biserica „Sfinții Voievozi” Mănăstirea Agapia;

2002 Ministerul Culturii și Cultelor – Premiul Ștefan Balș – pentru participarea la proiectul pluridisciplinar de restaurare de la Schitul Bordești - Vrancea, Biserica „Nașterea Maicii Domnului”.

PARTICIPĂRI LA RESTAURĂRI DE MONUMENTE

1980 Biserica „Adormirea Maicii Domnului” (Robeasca), Râmnicu Sărat;

1982 Biserica „Sfântul Gheorghe”, Puchenii Mari, Prahova – Restaurare pictură murală, tehnica ulei, autor Nicolae Grigorescu;

1982 Biserica Patriarhiei Române – restaurarea Iconostasului;

1983 Biserica „Sfinții Arhangheli” Găujani, Argeș;

1984 Biserica „Sfântul Gheorghe” Gura Văii – Vâlcea;

1984 Biserica Drăgoești – Vâlcea.

RESTAURĂRI DE MONUMENTE – pictură murală

1985 Biserica „Sfântul Gheorghe Domnesc” Ocnele Mari – Vâlcea;

1986 Biserica „Sfântul Nicolae” Popești Morozaia – Călărași;

1986 Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Cristian – Brașov;

1987 Biserica „Sfânta Treime – Barițiu” – Brașov;

1988-1989 Biserica „Buna Vestire” Jina – Sibiu;

1990-1991 Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Leleasca – Olt;

1992 Biserica „Sfinții Arhangheli” Hălchiu – Brașov;

1993-1995 „Biserica cu Sfinți” – București;

1994 „Casa Oteteleșanu” București, – București;

1994-1995 „Schitul Dălhăuți” – Vrancea;

1996 Biserica „Ovidenia” Odobești – Vrancea;

1995-1997 „Schitul Bordești” – Vrancea;

1996-2002 Biserica „Sfinții Voievozi”, Mănăstirea Agapia – Neamț;

1997-1998 Biserica „Sfântul Nicolae” Parohia Mihai Vodă – București;

1997 Biserica „Sfântul Dumitru și Nicolae” Potlogi – Dâmbovița;

2002 Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Mănăstirea Bistrița – Vâlcea;

2004-2005 Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, parohia Brașov – Cetate;

2005-2008 Biserica „Sfântul Nicolae”, Mănăstirea Râșca – Suceava;

2007 Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Săcele – Brașov;

2007-2008 Casa Medievală – Brașov, restaurarea picturii decorative sec. XVIII – XIX;

2008-2009 Biserica „Sfinții Voievozi” Chiojdeni – Vrancea.

RESTAURĂRI DE ICONOSTASE

1985 Biserica „Sfântul Gheorghe Domnesc” Ocnele Mari – Vâlcea;

1986 Biserica „Sfântul Nicolae” Popești Morozaia – Călărași;

1987 Biserica „Sfânta Treime – Barițiu” – Brașov;

1990 “Biserica Icoana” – București;

2002 Restaurarea sculpturii Iconostasului de la Mănăstirea Arnota, aparținând Muzeului Național de Artă, Galeria de Artă Feudală;

2002 Restaurarea sculpturii Iconostasului de la Biserica Palatului Cotroceni, aparținând Muzeului Național de Artă, Galeria de Artă Feudală;

2002 Restaurarea sculpturii Iconostasului de la Hanul Șerban Vodă, aparținând Muzeului Național de Artă, Galeria de Artă Feudală;

2002 Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Mănăstirea Bistrița – Vâlcea;

2004 – 2005 Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, parohia Brașov – Cetate;

2008 Biserica „Sfinții Voievozi”, Mănăstirea Agapia – Neamț, restaurarea icoanelor din Iconostas, autor Nicolae Grigorescu;

2009 Restaurarea Iconostasului de la Catedrala Mitropolitană – Sibiu.

PROIECTE PENTRU RESTAURARE PICTURĂ MURALĂ

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Mănăstirea Bistrița – Vâlcea;

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, parohia Brașov – Cetate;

Biserica „Sfântul Nicolae”, Mănăstirea Râșca – județul Suceava;

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Săcele, județul Brașov;

Biserica „Sfinții Apostoli” Mănăstirea Cetățuia – Iași;

Biserica veche „Sfânta Parascheva”, Sohodol – Brașov;

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Măieruș – Brașov,

Casa Medievală – Brașov, Încăperea E5;

Troița Ilie Birt – str. Pe Tocile – Brașov;

Troița Ilie Birt – Piața Unirii – Brașov;

Troița Crucea Mușicoiului – Brașov;

Biserica de lemn „Sfânta Paraschiva” – Suești – Vâlcea;

Biserica „Sfânta Vineri” Ploiești – Prahova;

Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Mănăstirea Sfânta Maria – Techirghiol;

Troița Junilor Curcani – Brașov.

PROIECTE PENTRU RESTAURARE ICONOSTASE – CERCETARE

Biserica „Sfântul Gheorghe Domnesc” Ocnele Mari, Vâlcea;

Mănăstirea Arnota, Biserica Palatului Cotroceni și Hanul Șerban Vodă, aflate la Muzeul Național de Artă – galeria de Artă Feudală;

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Mănăstirea Bistrița – Vâlcea;

Biserica “Sfinții Voievozi”, Mănăstirea Agapia – Neamț;

Biserica “Sfinții Voievizi” Comuna Chiojdeni – Vrancea;

Biserica “Sfinții Apostoli” Mănăstirea Cetățuia – Iași;

Biserica veche „Sfânta Parascheva”, Sohodol – Brașov;

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Măieruș – Brașov;

Biserica „Sfânta Vineri” Ploiești – Prahova;

Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Mănăstirea Sfânta Maria – Techirghiol.

¹ Sursa: RCA Stinghe SRL